

Poul Nyrup Rasmussens tale ved Folketingets åbning

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Statsminister

Dato

3. oktober 2000

Sted

Christiansborg

Danmarks nye dagsorden

Et nyt folketingsår begynder i dag. Det første i det 21. århundrede. Et spændende år med masser af udfordringer og nye muligheder. På den måde adskiller Folketingets åbning i år sig ikke fra tidligere. Og dog. Noget er anderledes. Folkeafstemningen i torsdags var en afgørende begivenhed for Danmarks fremtid. Og resultatet får væsentlig betydning for Folketingets arbejde. Jeg vil ikke lægge skjul på, at afstemningens klare nej til Danmarks deltagelse i den fælles valuta ændrer Danmarks position i Europa. Det vil skærpe kravene til arbejdet i Folketinget og regering. Sikringen og udbygningen af det danske velfærdssamfund skal nu i højere grad ske ved egne kræfter. Derfor har såvel regering som Folketinget brug for at bygge bro mellem danskerne i forholdet til Europa. Vi har brug for en ny dialog mellem den halvdel af danskerne, der sagde ja til den fælles valuta og den større halvdel der sagde nej. I de kommende måneder er det op til os selv at vise resten af Europa, at det danske nej til euroen ikke er et nej til Europa. Vi vender ikke ryggen til, og vi ønsker ikke, at Europa vender ryggen til os.

Der er tre grundlæggende betingelser, som danner grundlaget for de kommende års politiske arbejde.

For det første: Resultatet af folkeafstemningen den 28. september 2000. Med et klart flertal besluttede befolkningen at fastholde forbeholdet for den fælles valuta, euroen. Det vil regeringen naturligvis respektere fuldt og helt. Det indebærer en række konsekvenser for, hvad vi kan og vil i EU.

For det andet: Globaliseringen og den ny internationale økonomi. Danmarks afhængighed af omverdenen er i dag større end nogensinde. Uanset udfaldet af folkeafstemningen i torsdags er de konstante internationale forandringer en realitet. De vil være et livsvilkår for Danmark i fremtiden - både som en kilde til vores fortsatte velstand og i form af et pres på vores velfærd.

For det tredje: Os selv i Danmark. Vores værdier og sammenhold. Vores egen politiske vilje, handlekraft og evne til samarbejde. Vores økonomiske styrke i samfundet som fundamentet for vores nye fremskridt. Regeringens hovedmål er at gøre vort samfund stadig mere holdbart overfor forandringer - indadtil som udadtil. Regeringen fremlægger i dag - samtidig med min mundtlige redegørelse - vores supplerende regeringsgrundlag samt det skriftlige lovprogram.

Nye internationale vilkår

Vi står netop nu i et af de øjeblikke i historien, hvor verdenssamfundet er i gang med at forandre sig fundamentalt. De omvæltninger, vi oplever netop nu, kan måle sig med skiftet fra landsbrugssamfund til industrisamfund. Vi er på vej ind i en ny økonomi - den globale videnøkonomi. Regeringen har ofte slået fast, at vi ønsker at sikre det holdbare samfund - et bæredygtigt samfund med både udvikling og balance - og med klare rettigheder og pligter for alle borgere. Nu er det globale samfund en realitet med alle de krav om hurtig forandring, det stiller til os. En videnøkonomi som er drevet frem af ny teknologi. En økonomi som ikke kender til nationale grænser. Hvor selv de mest danske af de danske virksomheder fusionerer med udenlandske konkurrenter. Forandringerne kommer hurtigere og hurtigere. I IT-virksomheder taler man om Internetår, som varer tre måneder.

Det kræver stærke konkurrencedygtige virksomheder med veluddannede motiverede medarbejdere og stor sammenhængskraft i samfundet. Udviklingens pris må ikke være rovdrift på naturressourcer. Udviklingens pris må heller ikke være, at mennesker smides ud i en økonomisk centrifuge, udstødes og opgives. Regeringens vision for det 21. århundrede er, at vi skal møde disse udfordringer med rank ryg - bevidste om de særlige muligheder vi har for at præge udviklingen ude og skabe det holdbare samfund hjemme. Vi ønsker arbejdspladser, velstand og tryghed for alle. Vi vil bekæmpe de kræfter, der skaber udstødning og ny social ulighed. Vi skal bekæmpe magtesløshed. Forhindre splittelse og polarisering i vort eget samfund og bidrage til international solidaritet. Vi skal sætte borgerne i centrum i forhold til den offentlige sektor, fremtidens velfærd og globaliseringens udfordringer. Vi skal

sikre mulighed for kreativitet, dynamik, forandring og fremgang.

Derfor vil vi holde fast i det stærke samfund, der sætter rammer, lægger bånd på markedskræfternes frie spil og leverer velfærdsservice og tryghed til borgerne uafhængigt af deres private pengepungs størrelse. Samfundets regler og institutioner skal altid tjene borgernes interesser. Der skal gøres op med systemtænkning, der sætter borgerne og de ansatte i kasser og båse og gør det vanskeligt at få sin borgerret. Fremtidens velfærdssamfund formes i et partnerskab mellem borgere, virksomheder og politikere. Aktive borgere, der engagerer sig i fællesskabets udvikling, dynamiske virksomheder, der udnytter vidensamfundets muligheder. Og politikere på Christiansborg og i kommunerne, der giver rammer for solidaritet, tryghed og fremgang.

Danmark anno 2000

Resultaterne af regeringens økonomiske politik siden 1993 taler sit eget tydelige sprog:

- beskæftigelsen er steget med 200.000 personer
- arbejdsløsheden har ikke været lavere i de sidste 25 år
- 4 ud af 5 nye jobs er skabt i den private sektor
- vi har overskud på betalingsbalancen
- vi har store overskud på de offentlige budgetter
- inflationen er fortsat historisk lav og købekraften i top

Samtidig med, at der er bragt orden i økonomien, har danskerne i de sidste syv år kunnet øge forbruget med 20 pct. Økonomien er blevet genoprettet, velfærdssamfundet er blevet udbygget. Danskerne har taget fat. Det er gode tider. Fundamentet er i orden. For at sikre det holdbare samfund kræver det også fremover:

- At vi fortsætter med at bringe den offentlige gæld ned

- Og at flere kommer i beskæftigelse.

Finanslovsforslaget for 2001 bygger teknisk på et dansk ja til deltagelsen i den fælles valuta, euroen. Forhandlingerne om Finansloven for 2001 begynder nu, og i forbindelse hermed er regeringen rede til at stramme finanspolitikken, hvis der er behov for det af hensyn til fastkurspolitikken. Danmark vil fortsætte den hidtidige fastkurspolitik inden for rammerne af vort valutasamarbejde ERM2's snævre bånd. Danmarks klare tilkendegivelser om at ville forsvare kronens værdi, har indtil videre skabt stabilitet omkring kronen. Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt behov for at ændre den finanspolitiske linie. Men jeg vil gerne gøre det helt klart, at opstår der pres på kronen vil regeringen uden tøven gennemføre de nødvendige finanspolitiske stramninger for at forsvare fastkurspolitikken. Det er nødvendigt for Danmarks fortsatte vækst, at endnu flere kommer i arbejde. Vi bliver flere ældre og ungdomsårgangene mindre. Regeringen vil arbejde for, at beskæftigelsen kan øges med yderligere 100.000 i løbet af de næste 10 år. Den øgede beskæftigelse skal give plads til fortsat vækst i den private sektor og til en udbygning af den offentlige service.

Danmark i Vidensamfundet

Globaliseringen og den ny internationale økonomi vi befinder os i, giver os både muligheder og stiller nye krav. Disse forandringer betyder, at langt de fleste kommer til at skifte job flere gange end tidligere.

Uddannelse

I vidensamfundet er livslang uddannelse nøglen til velfærd - både for den enkelte og for samfundet. Regeringen vil i efteråret drøfte rammerne for de videregående uddannelser med partierne. Drøftelserne skal fokusere på forbedringer af uddannelsernes kvalitet og på, hvordan ressourcerne udnyttes optimalt, så flere får en videregående uddannelse - og færre falder fra. Antallet af lære- og praktikpladser er historisk lavt. Det er uacceptabelt i en situation, hvor virksomhederne efterspørger dygtig faglært arbejdskraft, og hvor årgangene er små. Arbejdsmarkedets parter må kende deres ansvar og i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne løse denne vigtige opgave.

Forskning

Stærke forskningspositioner er afgørende for den fortsatte udvikling af det danske samfund. Regeringen vil styrke forskningsområdet yderligere. Samtidigt skal samspillet mellem offentlig og privat forskning forstærkes for at fremme innovation i erhvervslivet.

Det offentliges rolle i vidensamfundet

Det er regeringens mål, at Danmark fuldt og helt skal deltage i vidensamfundet. Investeringer i infrastruktur, uddannelse og forskning skal være vores bidrag. Den offentlige forvaltning skal digitaliseres. Borgere og virksomheder skal have mulighed for at kommunikere med myndighederne i alle døgnets 24 timer og i

langt højere grad at benytte sig af elektronisk selvbetjening.

Vidensamfundet og et stærkt erhvervsliv

Med regeringens erhvervsstrategi, .dk21 er der lanceret en erhvervs politik, som vil skabe rammerne for virksomhedernes overgang til vidensamfundet. Det er vigtigt, at Danmark får sin andel af de mange nye job, som skabes i vidensamfundet. Danmark skal derfor være et attraktivt land at investere i. Regeringen foreslår, at selskabsskatten sænkes til 30 pct., og at der sikres mere stabile rammer for pensionsopsparing, investering i aktier og risikovillig kapital til mindre virksomheder. Regeringen vil arbejde for, at alle områder i landet har gode udviklingsmuligheder. Og at de ressourcer, der findes lokalt, udnyttes bedst muligt. Regeringen vil sætte en undersøgelse i gang vedrørende de regioner, der har haft en mindre gunstig udvikling i indkomst og beskæftigelse. Der vil blive set på, hvad der kan forklare udviklingen i disse regioner, og hvilke barrierer og muligheder, der er for vækst. Regeringen vil sammen med kommunerne undersøge, hvorledes man i endnu højere grad kan understøtte en positiv udvikling i de økonomisk svagere dele af landet.

På en række produkter er priser og avancer i Danmark højere end i vore nabolande. Det går ud over forbrugerne. Det tyder på, at der er problemer med

konkurrencen. Årsagerne til problemerne skal identificeres. Det skal overvejes, om vi kan tage initiativer, der kan reducere forskellene.

Investeringer i Danmarks fremtid

Samfundets investeringer i de kommende 10 år vil omfatte menneskers levevilkår og overgangen til videnssamfundet. Der bliver om nogle år mange flere ældre. Regeringen vil sikre, at kommunerne kan bygge flere ældreboliger. Vi vil gøre folkeskolen bedre. Mange af skolerne trænger stærkt til renovering. Vi vil sammen med kommunerne sikre, at alle skolebørn har adgang til Internet. En ordentlig folkeskole er grundlaget for videnssamfundet. Infrastrukturen skal udbygges så Danmark kan udvikle videnssamfundet. De fleste investeringer i bredbånd og netværk vil være private.

Men der vil også være behov for at investere i at føre den offentlige sektor ind i videnssamfundet. De to store faste forbindelser over Storebælt og Øresund er nu åbnet. Når det gælder overvejelserne om Femer Bælt har den danske og den tyske regering aftalt at undersøge om private investorer vil stå for etableringen af en kyst til kyst forbindelse. Der vil være behov for investeringer i den kollektive trafik og i udbygning og vedligeholdelse af vejnettet i Danmark.

Regeringen vil fortsætte sin indsats for at forbedre de sociale og fysiske forhold i udsatte byområder. Det skal ske gennem kvartersløft. En indsats i samarbejde med beboerne, kommunerne og det lokale erhvervsliv. Alle skal have muligheder for en aktiv tilværelse - uanset handicap. Regeringen vil inden udgangen af året fremlægge en redegørelse om offentlige investeringer - "Investeringer i Danmarks fremtid". Det er et spændende projekt med helhed og perspektiv for alle borgere. Redegørelsen vil blive lagt frem til drøftelse i Folketinget og danne grundlag for prioriteringer af de offentlige investeringer over de næste 10 år.

Det holdbare velfærdssamfund

Det er i en fælles interesse og et fælles ansvar at udvikle et Danmark, hvor andet og mere end blot økonomisk fremgang binder os sammen. Den øgede internationalisering betyder, at kunstens og kulturens rolle bliver endnu vigtigere - som et fundament for vort fælles værdigrundlag, hvor udsyn og vilje til inspirationen - også fra andre - er vigtigt. Det er min opfattelse, at danskhed er noget, der bliver smukkere i samklang med andre. I de forløbne år er der sket en fornem udbygning af de fysiske rammer for de statslige kulturinstitutioner. Og snart følger et nyt operahus og et nyt skuespilhus til Det Kongelige Teater. I denne folketingssamling vil regeringen lægge op til en modernisering af

museumsloven og en styrkelse af billedkunstens vilkår.

Regeringen havde en god dialog med borgerne på folkehøringerne i foråret. Dialogen skal fortsætte. Vi skal bygge det danske samfund på samhörighed. Ikke mindst når det gælder forbedringer inden for velfærdssamfundets fire kerneområder.

Omsorgen for ældre

Den danske skattefinansierede folkepension med grundbeløb og pensionstillæg er det sikre grundlag for nuværende og kommende pensionister. Regeringen vil sikre de økonomisk dårligst stillede pensionister en bedre, mere ensartet behandling ud over hele landet. Personlige tillæg skal tildeles ensartet efter behov, uanset hvor i landet pensionisten bor. Der skal endvidere ses på om reglerne for varmemhjælp kompenserer godt nok for de stigende energipriser. Omsorgen for de ældre fungerer godt langt de fleste steder. Men indsatsen på ældreområdet kan og skal blive bedre. Der skal gøres en ekstra indsats for de svageste. Der skal være værdighed og respekt i ældreomsorgen. Hjælpen skal i højere grad være individuelt tilpasset og de ældre - og deres pårørende - skal have medindflydelse. Hjemmehjælpen skal ydes i respekt for den enkelte ældres særlige behov og prioriteringer. Regeringen vil sikre en fortsat høj

udbygningstakt af ældreboliger. Især skal ældreboliger med pleje- og omsorgsmuligheder prioriteres højt til gavn for de svageste ældre og demente.

Sygehuse

Det er regeringens mål, at alle skal have lige adgang til gratis sygehusbehandling med høj kvalitet og uden unødigt ventetid. Patienten skal være i centrum og serviceniveauet højt. Værdigheden og respekten for den enkelte person er afgørende for et velfungerende sygehusvæsen. Regeringen og amterne aftalte sidste år en ambitiøs strategi for sygehuspolitikken frem til 2002.

Målene er: Effektiv ressourceudnyttelse og høj kvalitet, kortere ventetid og klar besked. Der er gennemført behandlingsgarantier for visse livstruende sygdomme. Behandlingsgarantien sikrer, at hvis patienten ikke kan behandles i Danmark, skal patienten tilbydes behandling i udlandet. Regeringen har prioriteret en styrkelse af kræftområdet. Der vil også i de kommende år blive afsat ressourcer til en væsentlig udbygning af behandlingskapaciteten i form af flere scannere og strålekanoner. Flere behandlinger og bedre service kræver veluddannet personale. Der skal fortsat gøres en ekstra indsats for at sikre det nødvendige personale til sundhedssektoren gennem reform af social- og sundhedsuddannelserne og de mellemlange, videregående

sundhedsuddannelser. Regeringen vil opfordre parterne til at drøfte, hvorledes faggrænserne kan smidiggøres.

Folkehøringerne på sundhedsområdet har vist, at sammenhæng i patientforløbet gennem bedre information og inddragelse af patienten er centrale elementer i den enkeltes vurdering af sygehusvæsenet. Det er målet, at alle medicinske patienter den første dag skal have en plan for behandling og undersøgelse: Den enkelte patient skal tilknyttes en sundhedsfaglig kontaktperson, der skal koordinere indlæggelsesforløb og information. Især føler de ældre patienter, at der ofte mangler en klar sammenhæng i genoptræningen. Sygehuset skal derfor senest ved udskrivning af patienten udarbejde en plan for det videre genoptræningsforløb. Genoptræningsindsatsen for svært hjerneskadede skal intensiveres med centre i Øst- og i Vest-Danmark.

Det rummelige arbejdsmarked

Regeringen vil øge indsatsen for at få flere i beskæftigelse. Først og fremmest ved at få plads til alle på arbejdsmarkedet. Personer med nedsat arbejdsevne, de sidste langtidsledige og - ikke mindst - indvandrere og deres efterkommere skal sikres en plads på arbejdsmarkedet. De overordnede rammer for en fortsat udbygning af det rummelige arbejdsmarked er ved at være på plads.

Kommunerne skal nu i gang med at udarbejde handlingsplaner for den lokale indsats. Regeringen vil løbende følge indsatsen, bl.a. gennem drøftelser med kommunerne og arbejdsmarkedets parter, der har et afgørende ansvar. Indvandrere og deres efterkommere er en del af det danske samfund. De har tilført det nye dimensioner, og de rummer ressourcer, som skal bruges til gavn for den enkelte og for samfundet. Nøglen til integration ligger på arbejdsmarkedet. Der skal gøres en særlig indsats for at undgå diskrimination af indvandrere. Regeringen vil sammen med parterne på arbejdsmarkedet opstille en handlingsplan herfor.

Førtidspensionsreform

Regeringen vil i det kommende folketingsår fremlægge forslag til en førtidspensionsreform. Formålet med reformen er at skabe beskæftigelsesmuligheder for de mange, der gerne vil have et arbejde, selv om de ikke har fuld arbejdsevne. Et nyt arbejdsevnekriterium skal sætte fokus på, hvad den enkelte kan. I dag ses kun på de helbredsmæssige svagheder, og dermed på, hvad den enkelte ikke kan. Forudsætningen for, at reformen lykkes, er, at der skabes et tilstrækkeligt antal fleksjob. Arbejdsmarkedets parter har et stort medansvar her. Det har vi alle et medansvar for.

Langtidsledigheden skal afskaffes

Regeringen vil øge kvaliteten i aktiveringsindsatsen. Aktiveringen skal gøres mere fleksibel. Der skal være perspektiv i aktivering og uddannelses tilbud. Det gælder, uanset om den ledige er forsikret eller ej. For at styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet for kontanthjælpsmodtagere vil regeringen foreslå, at rådighedsreglerne ændres, så de i størst muligt omfang svarer til reglerne for forsikrede ledige. Regeringen opfordrer kommunerne og Arbejdsformidlingen til at afprøve nye måder at tilrettelægge aktivering og formidling på, blandt andet ved inddragelse af nye aktører.

Familie og folkeskolen

I samarbejde med kommunerne er der oprettet mange dagtilbud til de mindste, men meget kan stadig gøres endnu bedre. De fleste kommuner har i dag en fuldt dækkende pasningsordning. Og der er udsigt til, at stadig flere kommuner kommer med. Samtidig ser regeringen gerne, at kommunerne gennem indbyrdes aftaler gør det muligt for forældre at vælge pasning i nabokommunen eller i den kommune, hvor man arbejder. Folkeskolen er en af de bærende kulturinstitutioner i samfundet. For at skabe de bedste betingelser for indlæring og trivsel er det nødvendigt, at der fortsat arbejdes med at gøre folkeskolen mere rummelig, så der er meningsfulde udfordringer for alle børn uanset personlige forudsætninger og kulturel og social baggrund. Til gavn for både elever, forældre og lærere og deres indbyrdes samarbejde skal der opstilles mere præcise og gennemskuelige mål for undervisningen. I den forbindelse er der grund til ekstra opmærksomhed på folkeskoler med særlig mange sociale problemer.

Bæredygtighed i samfundet

Miljø og klima

På miljøområdet skal vores høje aktivitetsniveau videreføres. Regeringen tillægger arbejdet med en national strategi for bæredygtig udvikling høj prioritet. På klimaområdet skal foretages en langsigtet vurdering af udviklingen af energi-, transport- og landbrugspolitikken. Arbejdet indgår i forberedelsen af Danmarks ratifikation af Kyoto-protokollen, som vi håber kan træde i kraft i 2002. Udslippet af miljøskadelige stoffer skal yderligere reduceres. De enkelte virksomheders miljøindsats skal styrkes ved skærpede krav til de grønne

virksomhedsregnskaber. Kemikalietrykket skal mindskes. I arbejdet med den danske kemikaliestrategi vil allergifremkaldende og hormonforstyrrende stoffer være omfattet af indsatsen for bedre sundhed og miljø. Regeringen har taget det første skridt til grundlaget for en national naturhandlingsplan til sikring af den biologiske mangfoldighed. Regeringen har samtidig lagt op til en debat om, hvorvidt befolkningens adgang til naturen i dag er tilstrækkelig sikret. Bestræbelserne for at sikre en bedre udnyttelse af ressourcerne samt stoppe væksten i affaldsmængderne skal styrkes.

Sundhed og arbejdsmiljø

Regeringens folkesundhedsprogram fra sidste år har sat gang i en bred og langsigtet indsats for længere levetid og flere gode leveår for danskerne. Der skal sættes massivt ind for at undgå, at børn og unge begynder at ryge. Daginstitutioner og skoler skal være røgfri dér, hvor børn opholder sig. Forbruget af alkohol skal ned, særligt blandt unge. Sundhedsvæsenet skal i højere grad bidrage med råd og vejledning om sund levevis. Regeringen vil opfordre alle arbejdspladser til at udarbejde sundhedspolitikker.

Sunde fødevarer

Regeringen vil både herhjemme og i EU fortsætte indsatsen for bedre og mere sikre fødevarer. Med etableringen af den enstrengede fødevarekontrol kan der sættes hurtigt og effektivt ind over for kilder til levnedsmiddelbårne sygdomme i alle led i fødekæden. Fødevarekontrollen skal målrettes, og resultaterne af undersøgelserne skal konsekvent offentliggøres. Regeringen vil gennemføre en reorganisering af fødevareforskningen, således at forskningen bliver bedre koordineret og dermed styrket yderligere. Regeringens forskningsindsats vil blive styret af den grundholdning, at økologi, bæredygtighed og fødevarsikkerhed er centrale elementer i det holdbare samfund. Særligt vil regeringen styrke forskningsindsatsen på økologiområdet og sikre, at der er fremdrift i omstillingen til økologisk landbrug.

Arbejds miljø

Antallet af arbejdsulykker er stadig alt for højt. Nedslidning af medarbejdere skal reduceres og antallet af arbejdsulykker skal ned. Også sygefraværet på danske arbejdspladser er mange steder alt for højt. Det er regeringens mål, at der skal ske en betydelig reduktion. Eksempelvis vil en halvering af sygefraværet svare til 50.000 menneskers arbejdsindsats om året. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter vil regeringen opstille en handlingsplan for, hvorledes sygefraværet kan reduceres på offentlige og private arbejdspladser. Blandt de initiativer, som regeringen vil foreslå, er en ordning, der tilskynder virksomhederne økonomisk til at skabe et bedre arbejdsmiljø. Men, i sidste ende er det ude på den enkelte arbejdsplads, at arbejdsmiljøet sikres. Også på arbejdspladser i den offentlige sektor skal der gennemføres en forstærket indsats. Nedslidning på de offentlige arbejdspladser - ikke mindst inden for social- og sundhedssektoren og i transport - skal bringes ned.

Retsområdet

Det er en grundlæggende forudsætning for et trygt samfund, at vi kan holde kriminalitet nede. Og Danmark har i sammenligning med andre lande en lav kriminalitet. Bekæmpelsen af de gammelkendte kriminalitetsformer har fortsat høj prioritet. Men vi må også forholde os til de nye kriminalitetsformer. Jeg tænker her bl.a. på menneskesmugling, på handel med kvinder og på udbredelsen af børnepornografi over Internettet. Regeringen vil aktivt følge udviklingen for at sikre en effektiv retshåndhævelse på disse områder.

Regeringen vil være klar til at tage hurtige initiativer, hvis det viser sig, at de nuværende midler ikke er tilstrækkelige til effektivt at bekæmpe den nye kriminalitet. Regeringen vil fremsætte forslag om at forbedre støtten til ofre for forbrydelser og om at forhøje erstatningen ved personskader.

Rigsfællesskabet

Regeringen anser rigsfællesskabet for at være det bedste grundlag for det fremtidige samvirke mellem Danmark, Grønland og Færøerne. Regeringen er indstillet på en fortsat udvikling af rigsfællesskabet gennem et samarbejde, der bygger på gensidig tillid, åbenhed og respekt.

Færøerne

Regeringen forhandler i øjeblikket med Færøernes landsstyre om landsstyrets ønsker om færøsk suverænitet. Jeg har før fremhævet, at regeringen helst ser, at Færøerne forbliver en del af rigsfællesskabet med Danmark og Grønland. Jeg vil gerne gentage denne holdning i dag og samtidig understrege, at der er tale om et valg, som alene kan træffes af den færøske befolkning. Og uanset hvilken vej den færøske befolkning vælger, vil regeringen arbejde for, at vi i fællesskab finder en ordentlig og værdig løsning, som rækker fremad og som begge parter kan være tjent med. Vi er kommet langt i forhandlingerne. En række principper for det fremtidige samarbejde er afklaret, men det må også konstateres, at der fortsat udestår et betydeligt arbejde. Folketingets særlige 21-mands-udvalg vedrørende Færøerne er blevet løbende orienteret, og forud for hver forhandling har regeringen indhentet partiernes synspunkter på forhandlingerne.

Grønland

Grønland afsluttede den 14. september forhandlingerne med EU-kommissionen om en ny fiskeriaftale med et resultat, som begge parter kan være godt tilfredse med. Forhandlingsresultatet, som bl.a. indeholder en seksårig aftale om EU-landenes fiskeri i de grønlandske farvande, skal nu godkendes af EU-parlamentet og af medlemslandene. Aftalen dokumenterer EU's interesse i

at opretholde gode og stabile relationer til det arktiske område. Dette kom også frem under kommissionsformandens besøg i Grønland denne sommer, hvor der blev lagt op til et stærkere samarbejde mellem EU og Grønland fremover. Det grønlandske samfund står over for mange udfordringer de kommende år. Også for Grønland melder der sig en række nye muligheder i forbindelse med den hastige udvikling inden for informationsteknologien - muligheder, som ikke mindst et land med Grønlands geografi kan få glæde af. Grønlands hjemmestyre har nedsat en selvstyrekommision, der skal redegøre for mulighederne for at udvikle Grønlands selvstændighed inden for rigsfællesskabets rammer. Regeringen er indstillet på at drøfte de ønsker, som måtte blive resultatet af kommissionens arbejde.

Danmark i Europa

Mere end halvdelen af den danske befolkning har sagt nej til, at Danmark skal deltage i den fælles valuta. Regeringen tager naturligvis resultatet til efterretning. Folkeafstemningen er slut. Og det gælder nu om at få det bedste ud af situationen til gavn for Danmark. Resultatet af folkeafstemningen betyder, at afstemninger om ophævelse af de danske forbehold ikke er aktuelle. Den meget høje stemmedeltagelse og den meget klare afgørelse understreger, at resultatet var bredt funderet. Derfor kan ingen enkeltorganisation eller nejparti tage patent på valget resultatet. Det var befolkningens afgørelse og befolkningens alene. Folkeafstemningsresultatet var ikke danskernes nej til Europa. De danske vælgere har ikke vendt Europa ryggen. Regeringen vil varetage Danmarks

interesser i EU-samarbejdet og bidrage til at løfte en række fælles opgaver i Europa. Lad mig nævne:

- Bedre samarbejde om beskæftigelse og økonomisk vækst. Bedre samarbejde for at modvirke unfair skattekonkurrence, så vi også i fremtiden kan sikre finansiering af vore velfærdssamfund

- Stærkere miljøindsats

- Bedre forbrugerbeskyttelse og større fødevarerikkerhed

- Bekæmpelse af international kriminalitet og illegal indvandring.

Regeringens vision for det europæiske samarbejde er enkel: Europa er et sted, hvor selvstændige nationer samarbejder med hinanden økonomisk og politisk. Et samarbejdende Europa mellem selvstændige nationer. Et Europa der samler sig om at løse de problemer, som det enkelte land ikke kan løse alene. Derfor vil jeg også på regeringens vegne opfordre til, at vi i den videre debat her i Folketinget og i befolkningen ikke lader os opdele eller splitte af påstande om, at der er dem, der forsvare Danmarks suverænitet og dem, der sælger ud.

Ingen - hverken dem, der stemte ja eller dem, der stemte nej den 28. september ønsker en europæisk superstat. Lad os i stedet hjælpe hinanden med at tydeliggøre debatten om, hvad den europæiske union egentlig er, og hvad den skal føre til, og hvad Danmarks rolle skal være i fremtiden. Regeringen vil fortsætte arbejdet for større åbenhed, gennemsigtighed i EU-arbejdet. Vi vil fremme samarbejdet om fornuftige fælles mål for beskæftigelsen, men gennem nationale midler - som vi også besluttede at gå videre med i foråret. Selvom folkeafstemningen alene handlede om Danmarks deltagelse i den fælles mønt tror jeg, vi alle har mødt det synspunkt, at EU samarbejdet er en glidebane. At vi selv bestemmer mindre og mindre. Det er ikke vor oplevelse af samarbejdet. Men bekymringen er udbredt og den skal derfor tages alvorligt.

Tanken om at opstille en klarere afgrænsning af hvad EU kan og hvad EU ikke kan er ikke ny. Den var senest til drøftelse under Amsterdam-forhandlingerne i 1998. Det er en sympatisk tanke, som der også arbejdes med i andre lande. Vi vil derfor efter alt at dømme på et tidspunkt skulle drøfte kompetencefordelingen mellem EU på den ene side og medlemslandene på den anden side med de andre medlemslande. Det vil være en god ide at forberede sig til denne drøftelse. Det bliver ikke en nem opgave. Og det er langt fra sikkert, at det i fremtiden er det rigtige svar på løsningen af de udfordringer, vi ikke kan klare alene. Denne opgave kan ikke løses i den igangværende regeringskonference. Der hører den ikke hjemme. Vi må ikke blande tingene sammen. Vi må ikke risikere at forsinke udvidelsen. Men vi kan godt allerede nu overveje, hvorledes vi sætter en proces i gang. Det er et spørgsmål jeg gerne vil drøfte med partierne.

Regeringskonferencen går nu ind i den afgørende fase. For regeringen er det afgørende, at forhandlingerne afsluttes i Nice i december, så EU's egne forberedelser til udvidelsen kan afsluttes hurtigst muligt. Målet er at vi skal være parat til at optage nye medlemslande efter det danske formandskab i efteråret 2002. Regeringen har hele tiden fastholdt, at regeringskonferencen skal koncentreres om de spørgsmål, som er nødvendige af hensyn til udvidelsen. Det

er indtil nu lykkedes. Den linie vil vi fastholde. Regeringens forhandlingsgrundlag er klart og består fortsat. Et bredt flertal af Folketingets partier står bag forhandlingsgrundlaget. Det er vor vurdering, at der ikke er et behov for ændring heri. Men regeringen lytter gerne til partiernes synspunkter. Regeringen finder det vigtigt at holde tæt kontakt til de politiske partier i den afsluttende fase frem til Nice topmødet. Det er vigtigt, at vi sikrer den nødvendige åbenhed i forhandlingsprocessen. Vi vil naturligvis også holde tæt kontakt til Folketingets Europaudvalg.

EU's udvidelsesproces er kommet godt fra start. Ikke mindst takket være Danmarks aktive og dynamiske rolle. Processen forløber godt og i et højt tempo. Danmark skal fortsat øve størst mulig indflydelse på dette store projekt. Regeringens mål er, at udvidelsen realiseres så hurtigt som muligt. Regeringen ønsker også at se det europæiske samarbejde som et svar på den globale udfordring. Globalisering af økonomien kræver globalisering af politikken. Ligesom de industrielle markedsøkonomier i hvert enkelt land tidligt blev bundet ind af en handlekraftig offentlig sektor og samfundsmæssig regulering, skal den globale verdensøkonomi også indrettes efter fælles regler. De skal sikre arbejdstagerrettigheder, miljøhensyn og forbrugerinteresser samtidig med at udviklingslandenes fundamentale krav bliver mødt. Og det er gennem det europæiske samarbejde at vi kan fremme en sådan international udvikling.

Regeringen har hermed opridset sine europapolitiske linier - både på kortere og længere sigt. Men vi ønsker også dialog. Og vi ønsker at lytte til partiernes standpunkter her i Folketinget. Vi vil derfor tage følgende initiativer:

- Folkehøringer i samarbejde med en række interesserede i hele det danske samfund. Opgaven må være at tilrettelægge en langsigtet dialog med danskerne om Europa og de udfordringer vi står foran

- Regeringen vil allerede i næste uge indkalde Folketingets partier til et møde for at drøfte partiernes synspunkter på Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet på lidt længere sigt, herunder den europapolitik, regeringen i dag har fremlagt.

Regeringen skal samtidig opfordre partierne til at overveje hvorledes Folketingets debatter og beslutninger kan bredes ud og dermed gøres mere tilgængelige. Regeringen ønsker ikke med dette samlede oplæg at drage forhastede konklusioner. Det vigtige er, at vi nu tager os den fornødne tid i en veltilrettelagt dialog med befolkningen og her i Folketinget om de langsigtede udviklingslinier over de kommende år.

Fremtiden kræver samarbejde i hele samfundet

Fremtiden kræver mere samvirke, samhørighed og engagement. Ikke mindre. Truslen mod fremtiden er ikke, at vi mennesker, partier og lande samarbejder for meget, men for lidt. Sådan er det jo: Kun ved at være stærk med et godt fællesskab indadtil nationalt - kan vi klare os internationalt. Og kun ved at være

aktive internationalt og sætte præg, sikrer vi vort eget samfunds fremtid. Grundlaget for vores danske samfund er menneskers dygtighed, opfindsomhed, vedvarende uddannelse og arbejdsindsats og en sund samfundsøkonomi - afsætning af varer i omverdenen og politisk indflydelse.

Vi kan godt gøre os gældende. Vi kan godt gøre en forskel. Hvis vi tilrettelægger tingene rigtigt og holder sammen indadtil og udadtil. Jeg siger det også til de mennesker som med rette er usikre og bekymrede. Vi betragter det som en hovedopgave at holde sammen på hele befolkningen. Vores tradition, vores værdier bygger på netop samtale, dialog, samarbejde og samhørighed. Det gælder samarbejdet med erhvervslivet, hvor kun et tæt samarbejde - også med forskningsverdenen og de teknologiske udviklingscentre - kan skabe den dynamik, der skal til og til gavn for os alle sammen, men også til sikring af, at Danmark får sin andel af de nye, spændende og fremtidsorienterede arbejdspladser. Det gælder et forpligtende samarbejde med arbejdsmarkedets parter, der netop kan sikre at vi ved en fælles indsats når de resultater vi har sat os for det danske arbejdsmarked. Det gælder endelig en intensivering af samarbejdet mellem stat, kommuner og amter - når vi med rette er så stolte af vores decentraliserede demokrati, hvor en meget afgørende del af vort velfærdssamfunds opgaveløsninger er udlagt til kommuner og amter. Ja, så må vi også samarbejde meget tæt så ligeværd og ligebehandling er sikret.

Vi begynder nu på et nyt folketingsår. Regeringen har sat det som sin ambition at sikre et Danmark, som er godt rustet til det 21. århundrede - et holdbart samfund med en sund økonomi, social sammenhængskraft og et bæredygtigt miljø. Vi må fortsat sætte os ambitiøse mål. Vort velfærdssamfund skal forbedres og tage nye udfordringer op. I det nye supplerende regeringsgrundlag har regeringen formuleret nye mål for Danmark.

Velfærden skal forbedres på de centrale områder. Og vi skal se fremad og udvikle det nye videnssamfund - på en måde, så alle kan være med. Jeg vil gerne invitere alle ansvarlige partier til at deltage i løsningen af disse vigtige opgaver, som på kort og længere sigt kan sikre et holdbart Danmark.

Må jeg foreslå, at vi indleder Folketingets arbejde med at udbringe et leve for Danmark. DANMARK LEVE

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-2000>